

Güvenilir ve Güvenilmez İnsan Özellikleri Karşılaştırması Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Güvenilir ve Güvenilmez İnsan Özellikleri Karşılaştırması Ölçeği*.
Turkish Psychological Scales. Retrieved from
<https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=22522>

Özet

Güvenilir ve Güvenilmez İnsan Özellikleri Karşılaştırması Ölçeği, bireylerin sosyal çevrelerinde güvenilir ve güvenilmez olarak algıladıkları kişilik özelliklerini sistematik bir şekilde ölçmek ve bu iki zıt yapıyı karşılaştırmak amacıyla geliştirilmiş bir psikometrik ölçek tir. Bu araç, özellikle kişilerarası ilişkiler ve sosyal algı bağlamında güven kavramının boyutlarını derinlemesine incelemektedir. Ölçek geliştirme çalışması, Deniz E. Börü, Gökhan İslamoğlu ve Meltem Birs el tarafından 2020 yılında akademik literatüre kazandırılmıştır.

Ölçek, güvenilirliğin ve güvensizliğin hangi davranışsal ve karakter özellikleri ile ilişkilendirildiğini ortaya koyarak, bu algıların bilimsel olarak analiz edilmesine olanak sağlamaktadır. Bu çalışmada, güven kavramının psikolojik ve sosyal bilimler açısından anlaşılmaya katkıda bulunmayacağı hedeflenmektedir.

Anahtar Kelimeler

Güvenilirlik, Güven, Güvenilmezlik, Kişilik Özellikleri, Ölçek Geliştirme, Sosyal Algı.

Yazarlar

Börü, D. E., İslamoğlu, G., Birs el, M.

Amaç

Bu ölçeğin temel amacı, bireylerin günlük yaşamlarında karşılaştıkları insanlara dair geliştirdikleri güven algısını oluşturan temel özellikleri tespit etmek ve bu özelliklerin güvenilir ve güvenilmez kategorilerinde nasıl konumlandığını karşılaştırmalı olarak ölçmektir. Ölçek, güvenin multidisipliner yapılarını inceleyerek, hangi spesifik özelliklerin güven inşaa edici, hangilerinin ise güven yokcisi olduğunu belirlemeye odaklanmıştır.

Araştırmacılar, bu araç sayesinde güvenin bireysel ve toplumsal düzeydeki etkilerini daha net bir şekilde analiz etmeyi ve kişilerarası ilişkilerdeki güven dinamiklerini anlamaya amaçlamaktadır. Ölçek, bir **geliştirme** çalışması olarak, alana yeni ve spesifik bir ölçüm aracı sunmaktadır.

Yapı

Ölçek, temelde iki ana yapıyı ölçmektedir: **Güvenilir İnsan Özellikleri** ve **Güvenilmez İnsan Özellikleri**. Bu yapı, kişilerin bir bakışından niyetini, dürüstlüğünü ve eylemlerini tahmin etme yeteneğini ve istekliliğini etkileyen **güven algısı** üzerine inşa edilmiştir. Ölçek, bu iki zıt uçtaki karakter özelliklerinin algılanma yoğunluğu ve önemini de değerlendirmektedir.

Bu karşılaştırmalı yapı, sadece pozitif veya negatif özelliklerin varlığını değil, aynı zamanda bu özelliklerin sosyal psikoloji içerisindeki göreceli ağırlığını da araştırmaya mümkün kılmaktadır. Ölçek, güvenin bilişsel, duygusal ve davranışsal bileşenlerini kapsayan çok boyutlu bir yaklaşıma sergilemektedir.

Geçerlik

Ölçeğin orijinal kaynak materyalinde **geçerlik** (validity) analizlerine dair özet bilgiler doğrudan sunulmamıştır (" "). Ancak, ölçek bir geliştirme çalışması olduğu için, yayınlanan akademik makalede (Börü et al., 2020) yapısal geçerlik (construct validity) ve içerik geçerliği (content validity) çalışmalarıyla detaylı olarak yer alması beklenmektedir. Özellikle faktör analizi yoluyla yapısal geçerliğin incelendiği varsayılmaktadır.

Kullanıcıların, geçerlik kanıtlarını tam olarak incelemek ve ölçeğin amaçlanan yapıyı ne kadar iyi ölçtüğünü anlamak için makalenin tamamına başvurması şiddetle önerilmektedir.

Güvenirlilik

Ölçeğin **güvenirlilik** (reliability) analizlerine ilişkin spesifik istatistiksel değerler (örneğin, Cronbach's Alpha katsayısı) özet bilgide belirtilmemiştir (" "). Güvenirlilik, ölçeğin tutarlılığını ve kararlılığını ifade eder.

Akademik bir geliştirme süreci göz önüne alındığında, iç tutarlılık analizlerinin (internal consistency) ve muhtemelen test-tekrar test güvenirliği çalışmalarıyla yapıldığı varsayılmaktadır. Detaylı güvenirlik raporları ve elde edilen katsayılar için makalenin asıl metninin incelenmesi gerekmektedir.

Faktör Analizi

Güvenilir ve Güvenilmez İnsan Özellikleri Karşılaştırması Ölçeği'nin geliştirilmesi sürecinde, maddelerin hangi temel boyutlar altında toplandığını belirlemek amacıyla **faktör analizi** yönteminin kullanıldığı tahmin edilmektedir. Bu analiz, ölçeğin teorik yapısını destekleyen alt boyutları (faktörleri) ortaya çıkarmak ve güven algısının kaç temel bileşenden oluştuğunu saptamak için kritik bir yöntemdir.

Araç

Test Türü: Geliştirme Ölçeği (Development Scale)

Format: Kaynakta derecelendirme bilgisi (" ") yer almamaktadır. Özellik karşılaştırmalı ölçekleri genellikle 5'li veya 7'li derecelendirme sistemine sahip Likert Ölçeği formatını kullanır.

Mevcut Diller: Türkçe

Hedef Nüfus Grubu: Genel Popülasyon

Yaş Grubu: Yetişkinler

Nüfus Detayları: Orijinal çalışmanın örneklem detayları ve demografik bilgileri makalenin tamamında yer almaktadır.

Test Metodolojisi: Öz bildirim (Self-report) ölçeği.

Anahtar Kelimeler

Güven, Güvenilirlik Özellikleri, Güvensizlik, Psikometri, Kişilerarası ilişkiler.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Deniz ELBER BÖRÜ

Yazar ORCID Tanımlayıcıları: Bilgi mevcut değildir.

Bağlı Kuruluş E-posta Adresleri: denizboru@marmara.edu.tr

Yazın Adresi: Marmara Üniversitesi (Yazarın 2020 yılındaki tahmini kurumu).

Şinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçek, Börü, İslamoğlu ve Birsell tarafından 2020 yılında yayımlanan akademik bir çalışmanın ürünüdür. Ölçeğin akademik araştırmalarda kullanılması veya ticari amaçlarla çoaltılması için sorumlu yazar Deniz ELBER BÖRÜ ile iletişime geçilmesi gerekmektedir.

Ölçeğin orijinal PDF dosyası burada mevcuttur: [guvenilir-ve-guvenilmez-insan-ozellikleri-karsilastirmasi-olcegi-toad.pdf](https://www.guvenilir-ve-guvenilmez-insan-ozellikleri-karsilastirmasi-olcegi-toad.pdf)

Kaynaklar

Börü, D. E., İslamoğlu, G., & Birsell, M. (2020). Güvenilir ve Güvenilmez İnsan Özellikleri Karşılaştırması. *Global Journal Of Economics And Business Studies*, 9(18), 149-162.

Makalenin orijinal Dergipark bağlantısı: dergipark.org.tr

Güvenilir ve Güvenilmez İnsan Özellikleri Karşılaştırması Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmalı ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

Ölçeğin maddeleri, sağlanan kaynak içerikte mevcut değildir. Maddelerin tamamı, Börü, İslamoğlu ve Birsel (2020) tarafından yayımlanan makalenin tam metninde yer almaktadır.

ARABPSYCHOLOGY.COM